

Pràctica Clínica Assistencial I

2015/2016

Codi: 104070

Crèdits: 2

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2502442 Medicina	OB	1	1

Professor de contacte

Nom: Jorge Molero Mesa

Correu electrònic: Jorge.Molero@uab.cat

Equip docent

Rafael Azagra Ledesma

Carlos Martín Cantera

Javier Mundet Tuduri

Xavier Flor Escriche

Inmaculada Grau Majo

Maria Isabel López López

Alexandre Bassa Massanas

Ana María Altaba Barceló

Joan Juvanteny Gorgals

Francisco Lopez Exposito

Maria Isabel Gonzalez Saavedra

Montserrat Gine Badia

Maria Vernet Vernet

Silvia Guell Parnau

Alfons Zarzoso Orellana

Lucas Mengual Martinez

Miguel Angel Fuentes Perez

Jose Maria Bosch Fontcuberta

Juan Jose Anton Alvarez

Judit Llussa Arboix

Jose Maria Verdu Rotellar

Maria Asuncion Wilke Trinxant

Maria Antonia Llauger Rossello

Maria Luisa Perez Miras

Alba Blanch Mon

Ana Isabel Garaicoechea Iturriria

F. Xavier Cos Claramunt

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Nuria Piquer Farres
Maria Jose Sender Palacios
Carolina Roser Galard

Prerequisits

L'estudiant adquirirà el compromís de preservar la confidencialitat i secret professional de les dades que pugui tenir accés per raó dels aprenentatges als serveis assistencials. També en mantenir una actitud d'ètica professional en totes les seves accions.

Objectius

L'assignatura es cursa el primer semestre del primer curs del Grau de Medicina i forma part del grup de les assignatures de caràcter obligatori. En la perspectiva educativa, la realització de la "Pràctica Clínica Assistencial I" pretén ser una oportunitat perquè l'estudiant que inicia el Grau de Medicina pugui endinsar-se en el sistema sociosanitari des de la seva base: l'atenció primària. L'estudiant accedeix per la mateixa porta d'entrada que ho fan els pacients, els seus familiars i els altres usuaris. La "Pràctica Clínica Assistencial I" s'inscriu en el paradigma de l'aprenentatge des de l'acció - és a dir, des de la pràctica que dia a dia protagonitzen els professionals del sistema sanitari -, i vol situar-se tant en la perspectiva d' "aprendre a aprendre" com de la promoció global de la salut. Així mateix, postula la necessitat que l'alumnat contacti de forma precoç amb el seu primer nivell d'atenció i porta del sistema sanitari. En conseqüència, l'assignatura proporciona oportunitats perquè els alumnes puguin adquirir coneixements i desenvolupar habilitats i actituds relacionades amb els contextos propis de l'atenció bàsica de salut i de la pràctica de la professió mèdica en la comunitat que serviran. Els objectius i continguts d'aquesta assignatura es complementen amb els de les assignatures "Introducció a les Ciències de la Salut" i "Aprenentatge Integrat en Medicina I (AIM I)".

Competències

- Comunicar-se de manera clara, tant oral com escrita, amb altres professionals i amb els mitjans de comunicació.
- Demostrar que coneix les organitzacions nacionals i internacionals de salut i els entorns i condicionants dels diferents sistemes de salut
- Desenvolupar la pràctica professional amb respecte a l'autonomia del pacient, a les seves creences i cultura, amb respecte a altres professionals de la salut, demostrant habilitats de treball en equip
- Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.
- Reconèixer el rol de la complexitat, la incertesa i la probabilitat en la presa de decisions de la pràctica mèdica
- Tenir capacitat de treballar en un context internacional.
- Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l'activitat professional.

Resultats d'aprenentatge

1. Acceptar que les decisions professionals es produeixen en un marc d'incertesa
2. Aplicar els elements essencials de la bioètica (drets del pacient, obligacions del metge).
3. Comunicar-se de manera clara, tant oral com escrita, amb altres professionals i amb els mitjans de comunicació.
4. Diferenciar els riscos de població amb els riscos individuals
5. Identificar el paper de l'atenció primària en el sistema sanitari.
6. Identificar els diferents professionals de l'equip assistencial, així com els perfils i les funcions que tenen i les relacions entre ells.
7. Identificar les relacions entre l'atenció primària i la resta del sistema sociosanitari.
8. Identificar l'estructura, l'organització i els recursos de l'atenció primària i els diferents components de l'EAP.

9. Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.
10. Qüestionar un model simple per explicar l'estat de salut/malaltia de les persones
11. Respectar la participació del pacient en les decisions sobre el procés de salut i malaltia.
12. Tenir capacitat de treballar en un context internacional.
13. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l'activitat professional.

Continguts

Introducció al aprenentatge des de la acció i de la pròpia experiència

El Portfoli Reflexiu i el Manual de la Pràctica Clínica Assistencial I

El contacte precoç amb el sistema sanitari amb l'atenció de salut, a partir de l'Atenció Primària de Salut

El sistema sanitari i les relacions dels Centres amb la resta dels serveis sanitaris i socials

Les funcions i perfils professionals en el CAP

L'atenció primària en el sistema sanitari d'Espanya

L'atenció a l'individu, la família i la comunitat

L'eficàcia de l'atenció de salut en els CAP

Aspectes ètics de la relació dels metge-pacient

Els processos de salut i malaltia en el seu context històric i cultural

Blocs distributius

- A. Pràctica Clínica Assistencial I: Aprendre de la pròpia experiència
- B. El Portfoli Reflexiu al procés d'aprenentatge i l'avaluació del alumnat
- C. El contacte precoç amb el sistema sanitari a partir de l'Atenció Primària de salut.
- D. Interacció del ciutadà amb el primer nivell assistencial i la resta del sistema sanitari
- E. Atenció a l'individu com a entitat pròpia i dins les seves agrupacions principals: família i comunitat
- F. Relació metge-pacient i les implicacions emocionals del metge i del pacient davant problemes greus
- G. L'experiència d'emmalaltir i de curar

Metodologia

ACTIVITATS D'APRENTATGE

Tipus d'activitat	Activitat	Data i Títol	Recursos materials	Resultats d'aprenentatge
Dirigidas	Seminari ABP (1 hora)	Dia 2. L'experiència d'emmalaltir i de curar	Seminari M6-128	CE4.0. Facilitar la consideració de la pers qual la interrelació de factors biològics, ps modifiquen els estats de salut i malaltia, a Fer conscient de l'estreta dependència exi

SEMINARIS
ESPECIALITZATS
(SESP)

distribució social dels estats de salut i mal trets fonamentals de les diferents cultures territori i que precisen atenció sanitària. Ci presa de decisions respecte a la seva salut als CAP. CE4.12. Respectar la participació de salut-malaltia CE34.8. Acceptar que lesi un marc de incertesa

Seminari ABP (1 hora)	Dia 3. L'experiència d'emmalaltir i decurar	Seminari M6-128	CE4.0. Facilitar la consideració de la persona qual la interrelació de factors biològics, ps modifiquen els estats de salut i malaltia, a Fer conscient de l'estreta dependència exist distribució social dels estats de salut i mal trets fonamentals de les diferents cultures territori i que precisen atenció sanitària. Ci presa de decisions respecte a la seva salut als CAP. CE4.12. Respectar la participació de salut-malaltia CE34.8. Acceptar que lesi un marc de incertesa
--------------------------	--	--------------------	---

Seminari ABP (2 hores)	Dia 5. L'experiència d'emmalaltir i de curar	Seminari M6-128	CE4.0. Facilitar la consideració de la persona qual la interrelació de factors biològics, ps modifiquen els estats de salut i malaltia, a Fer conscient de l'estreta dependència exist distribució social dels estats de salut i mal trets fonamentals de les diferents cultures territori i que precisen atenció sanitària. CE presa de decisions respecte a la seva salut als CAP. CE4.12. Respectar la participació de salut-malaltia CE34.8. Acceptar que lesi un marc de incertesa
---------------------------	---	--------------------	---

Subtotal: 4 hores

Dirigidas PRÀCTIQUES D'AULA (PAUL)	Seminaris programats a Bellaterra (2 hores)	Dia 1. Interacció del ciutadà amb el primer nivell assistencial i la resta del sistema sanitari	Power Point Manual de la Pràctica Clínica Assistencial I, Portfoli Reflexiu, 1 aula per grup de 35 estudiants	CE4.9. Identificar els diferents professionals perfils, funcions i relacions entre ells. CE4 primària i la resta del sistema sociosanitari primària en el sistema sanitari. CE11.8. Identificar recursos de l'atenció primària i els diferents (EAP)
--	--	--	--	--

Seminaris programats a Bellaterra (2 hores)	Dia 4. Atenció a l'individu com a entitat pròpia i dins les seves agrupacions principals: família i comunitat	Power Point Manual de la Pràctica Clínica Assistencial I,	CE4.0. Facilitar la consideració de la persona qual la interrelació de factors biològics, ps modifiquen els estats de salut i malaltia, a Fer conscient de l'estreta dependència exist distribució social dels estats de salut i mal trets fonamentals de les diferents cultures territori i que precisen atenció sanitària.
--	---	--	--

Portfoli
Reflexiu, 1 aula
per grup de 35
estudiants

Seminaris programats a Bellaterra (2 hores)	Dia 5. Relació metge-pacient i les implicacions emocionals del metge i del pacient davant problemes greus	Power Point Manual de la Pràctica Clínica Assistencial I, Portfoli Reflexiu, 1 aula per grup de 35 estudiants	CE4.12.1 Justificar el paper del pacient en salut i respecte a l'assistència mèdica que participació del pacient en les decisions Acceptar que les decisions professionals CE34.8.1. Identificar les implicacions psicològiques del procés de prendre decisions a la pràctica
---	---	---	---

Subtotal: 6 hores

Dirigidas PRÀCTIQUES CLÍNIQUES ASSISTENCIALS (PCA)	Visita programada a CAP (5 hores)	Dia 8. El contacte precoç amb el sistema sanitari amb l'atenció de salut. Inici del ABP.	Recurs propis dels CAP assignats. Manual de la Pràctica Clínica Assistencial I, Portfoli Reflexiu	CE1.0.1 Reconèixer el paper de confiança família per els pacients en el primer nivell metge de família com a defensor del pacient. Identificar l'existència dels principis ètics bàsics. Identificar el paper de les implicacions ètiques dels professionals sanitaris en principis ètics bàsics i socio sanitàries dels ciutadans en el primer nivell de consideració de la persona com a un ésser humà. Identificar els factors de salut i malaltia, així com les seves manifestacions i l'estreta dependència existent entre les condicions de salut i malaltia de la població. Identificar les motivacions de l'itinerari terapèutic del pacient en la presa de decisions respecte a la seva salut i rep en els CAP. CE4.12.2 Identificar les situacions de risc i l'auto cura responsable i la participació en la presa de decisions respecte a la seva salut i malaltia. CE4.12.3. Identificar la responsabilitat sobre la pròpia salut dels professionals de l'equip assistencial, així com dels pacients i els seus familiars. CE4.10. Identificar les relacions entre salut i malaltia i el sistema sanitari. CE4.12. Respectar la participació del pacient en el procés de salut-malaltia CE9.0. Identificar les implicacions de l'atenció basant preventiva curativa i rehabilitadora a nivell comunitari. CE10.0. Identificar els diferents models d'atenció per l'atenció socio sanitària dels usuaris de l'atenció primària de contacte precoç amb el sistema sanitari i de l'atenció Primària de Salut
				CE11.7. Identificar el paper de l'atenció primària de salut. Identificar l'estructura, organització i els recursos humans i materials dels components del equip d'atenció primària (atenció primària) i del'equitat en l'atenció a les persones amb necessitats específiques. Identificar l'important paper del metge en la gestió i en la presa de decisions respecte a la seva salut i malaltia. Acceptar que les decisions professionals CE34.9. Diferenciar els riscos de població i de malaltia. Qüestionar un model simple per explicar l'atenció primària de salut.

Visita programada a CAP (5 hores)	Dia 9. Desenvolupament del ABP.	Recurs propis dels CAP assignats. Manual de la Pràctica Clínica Assistencial I, Portfoli Reflexiu	<p>CE1.0.1 Reconèixer el paper de confiança família per els pacients en el primer nivell metge de família com a defensor del pacie</p> <p>Identificar l'existència dels principis ètics b</p> <p>CE3.4.1. Identificar el paper de les implica professionals sanitaris en principis ètics c</p> <p>sociosanitàries dels ciutadans en el prime</p> <p>consideració de la persona com a un ésse</p> <p>de factors biològics, psicològics, socials i e</p> <p>de salut i malaltia, així com les seves man</p> <p>l'estreta dependència existent entre les co</p> <p>estats de salut i malaltia de la població. Cl</p> <p>motivacions de l'itinerari terapèutic del pac</p> <p>en la presa de decisions respecte a la sev</p> <p>rep en els CAP. CE4.12.2 Identificar les si</p> <p>l'auto cura responsable i la participació en</p> <p>factores de risc d'emmalaltir. CE4.12.3 Ider</p> <p>responsabilitat sobre la pròpia salut dels c</p> <p>professionals de l'equip assistencial, així c</p> <p>ells. CE4.10. Identificar les relacions entre</p> <p>sociosanitari. CE4.12. Respectar la partici</p> <p>procés de salut-malaltia CE9.0. Identificar</p> <p>basant preventiva curativa i rehabilitadora</p> <p>comunitari. CE10.0. Identificar els diferent</p> <p>per l'atenció sociosanitaria dels usuaris de</p> <p>CE11.7.1.. Establir un contacte precoç ar</p> <p>partir de l'Atenció Primària de Salut CE11.</p> <p>el sistema sanitari. CE11.8. Identificar l'es</p> <p>l'atenció primària i els diferents componen</p> <p>CE13.0. Identificar la importància de l'equi</p> <p>problemesde salut. CE14.0. Reconèixer l'i</p> <p>consum dels recursos sanitaris CE34.8. A</p> <p>produeixen en un marc de incertesa . CE3</p> <p>els riscos individuals. CE34.10. Qüestiona</p> <p>salut/malaltia de les persones.</p>
-----------------------------------	---------------------------------	---	---

Visita programada a CAP (5 hores)	Dia 10. Conclusions del ABP	Recurs propis dels CAP assignats. Manual de la Pràctica Clínica Assistencial I, Portfoli Reflexiu	<p>CE1.0.1 Reconèixer el paper de confiança família per els pacients en el primer nivell metge de família com a defensor del pacie</p> <p>Identificar l'existència dels principis ètics b</p> <p>Identificar el paper de les implicacions ètic</p> <p>sanitaris en principis ètics com l'equitat i a</p> <p>dels ciutadans en el primer nivell assisten</p> <p>persona com a un ésser multidimensional.</p> <p>psicològics, socials i ecològics condicione</p> <p>així com les seves manifestacions. CE4.0</p> <p>existent entre les condicionsde vida i la di</p> <p>de la població. CE4.10.1. Valorar el motiu:</p> <p>terapèutic del pacient. CE4.10.2 Justificar</p> <p>respecte a laseva salut i respecte a l'assis</p> <p>Identificar les situacions en que els profes</p> <p>participació en el propi procés de l'evitació</p> <p>CE4.12.3. Identificar les deferents formes</p> <p>salut dels ciutadans. CE4.9. Identificar els</p> <p>assistencial, així com els seus perfils, func</p>
-----------------------------------	-----------------------------	---	--

les relacions entre l'atenció primària i la re
 Respectar la participació del pacient en le
 CE9.0. Identificar el paper real de l'atenció
 rehabilitadora de la malaltia a nivell indivic

. CE10.0. Identificar els diferents professionals
 sociosanitaris dels usuaris del sistema sanitari
 amb el sistema sanitari i amb l'atenció de
 CE11.7.1. Identificar el paper de l'atenció
 Identificar l'estructura, organització i els re
 components del equip d'atenció primària (
 l'equitat en l'atenció a les persones amb p
 l'important paper del metge en la gestió i c
 Acceptar que les decisions professionals e
 CE34.9. Diferenciar els riscos de població
 Qüestionar un model simple per a explicar

Subtotal: 15 hores

ACTIVITATS SUPERVISEADES	Tutoria grupal (1 hora)	Dia 7. Introducció a la PCA I.	Power Point, Manual de la Pràctica Clínica Assistencial I, Portfoli Reflexiu, 1 Aula per grup de 110 estudiants	CT1.1: Assumir l'autoaprenentatge a partir de la informació de les dades per al seu post-reflexiu CT1.2. Valorar les avantatges del contacte amb el pacient i l'Atenció Primària de salut CT1.3. Analitzar el rol del portfoli reflexiu i l'avaluació dels competències transversals
	Tutories no programades (4 hores)			CT1.1: Assumir l'autoaprenentatge a partir de la informació de les dades per al seu post-reflexiu CT1.2. Valorar les avantatges del contacte amb el pacient i l'Atenció Primària de salut CT1.3. Analitzar el rol del portfoli reflexiu i l'avaluació dels competències transversals
ACTIVITATS AUTÒNOMES	Cerca d'informació			CT10.1 Utilitzar les tecnologies de la informació professional Cercar informació adequada d'aprenentatge proposats
	Subtotal Cerca d'informació: 7 hores			
	Reunions grupals			CT1.1 Assumir l'autoaprenentatge a partir de la informació de les dades per al seu post-reflexiu CT1.2 Avaluar els resultats d'aprenentatge i la competència específica
	Subtotal Reunionsgrupals: 4 hores			

Lectura
comprehensiva

CT1.1.1 Adquirir informació adequada per
d'aprenentatge proposats

CT1.1.2 Establir relacions entre els contin

Subtotal Lectura comprensiva: 6 hores

LLIURAMENTS

DATA/ES	LLIURAMENT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE
Dia 11	Portfoli Reflexiu	Secretaria Unitat d'Història de la Medicina	Impressió en paper	Recollir, organitzar i presentar les evidenc avaluació formativa que inclou l'anàlisi i la

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Seminari SESP	4	0,16	1, 2, 4, 10, 11, 13
Seminaris Atenció Primària	6	0,24	1, 4, 9, 10, 11, 13
Visites a CAP programades	15	0,6	1, 3, 4, 9, 10, 11, 12, 13
Tipus: Supervisades			
Tutoria grupal	1	0,04	3, 9, 12, 13
Tutories no programades	4	0,16	3, 9, 12, 13
Tipus: Autònomes			
Cerca d'informació	7	0,28	13
Lectura comprensiva	6	0,24	9
Reunions grupals	4	0,16	9, 13

Avaluació

La avaluació de la Pràctica Clínica Assistencial I consta de dos apartats diferenciats. En primer lloc, en la tercera visita al CAP, tot el procés d'aprenentatge, incloent-hi les activitats de l'estudiant i el paper facilitador del tutor (blocs A, B i C), serà objecte d'avaluació qualitativa en grup. El Portfoli Reflexiu, amb les anotacions de les experiències viscudes durant les visites i les reflexions suscidades, serà el instrument principal per fer palès el grau d'assoliment dels objectius de la Pràctica Clínica Assistencial I corresponents a esta activitat de aprenentatge. El resultat de aquesta avaluació serà SATISFACTÒRIA o NO SATISFACTÒRIA, constituint un

requisit necessari sense el qual no es podrà aprovar l'assignatura.

En segon lloc, haurà un examen de preguntes amb respostes múltiples que inclourà matèria corresponent al Seminari d'Atenció Primària (blocs D, E i F), aquesta part equival a 6 punts (sobre 10) de la nota global de la assignatura. L'estudiant ha d'obtenir almenys 3 punts per superar aquest apartat.

La avaluació del seminari sobre els processos de salut i malaltia en el seu context històric i cultural (bloc G) equival a 4 punts (sobre 10) de la nota global de l'assignatura i s'efectuarà mitjançant la participació al seminari (ABP) i la realització i presentació de treballs. L'estudiant ha d'obtenir almenys 2 punts per superar aquest apartat.

Per tal que l'avaluació sigui efectiva, l'estudiant ha de superar cadascuna de les diferents proves per separat i aquesta nota tant sols serà efectiva si prèviament l'estudiant ha estat avaluat de forma satisfactòria per part dels professors dels CAP i reflectits adequadament en el lloc reservat en el Portfoli reflexiu.

Els estudiants que no realitzin les proves d'avaluació tant teòrica com pràctica seran considerats com "No avaluats" exhauint els drets a la matrícula de l'assignatura.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació de la participació en els seminaris, preparació i exposició dels treballs presentats	40	0,5	0,02	1, 2, 4, 7, 10, 11, 13
Avaluació qualitativa del Portfoli Reflexiu (Apte/No apte)	apte/no apte	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Prova objectiva de resposta múltiple	60	1	0,04	1, 4, 5, 8, 9, 10, 11

Bibliografia

Bibliografia específica

Littlewood S, Ypinazar V, Margolis SA, Scherpbier A, Spencer J, Dornan T. Early practical experience and the social responsiveness of clinical education: systematic review. *BMJ*. 2005;331:387-91.

Martín Zurro A, Cano Pérez JF. Atención Primaria. Concepto, Organización y Práctica Clínica. 6ª ed. Madrid: Elsevier; 2008.

Bibliografia de consulta

Martín Zurro A, Jodar Solá G. Atención familiar y salud comunitaria. Conceptos y materiales para docentes y estudiantes. Barcelona: Elsevier; 2011

Starfield B. Atención Primaria. Equilibrio entre necesidades de salud, servicios y tecnología. Barcelona: Masson; 2001.

Borrell i Carrió F. Entrevista clínica. Manual de estrategias prácticas. Barcelona: semFYC; 2004.

Tizón García JL. Componentes psicológicos de la práctica médica. Una perspectiva desde la atención primaria. Barcelona: Doyma; 1998.

Gómez Sancho M. ¿Cómo dar malas noticias en medicina?. 2ª ed. Madrid: Aula Médica; 1998.

McDaniel S, Campbell TL, Seaburn DB. Orientación familiar en atención primaria: manual para médicos de familia y otros profesionales de la salud. Barcelona: Springer Verlag Ibérica; 1998.

Recursos d'Internet

Societat Catalana de Medicina Familiar i Comunitària - <http://www.camfic.org>

Sociedad Española de Medicina de Familia y Comunitaria - <http://www.semfyces.es>

Cerca el teu CAP - http://www.gencat.cat/ics/usuarios/centres_serveis.htm